

kiszabása 1925. évi július hó 21., a fizetési meghagyás kézbesítése pedig 1927. évi május hó 13. napján; 2. a panaszos az említett ingatlant 1922. évi szeptember hó 10. napján kelt adásvételi szerződéssel szerezte meg; 3. a m. kir. adóhivatalnak dologi kezesség alapján telekkönyvi biztosítást kérő megkeresése 1927. évi február hó 15. napján érkezett a telekkönyvi hatósághoz. E tényállásból nyilvánvaló, hogy a panaszos dologi kezesség címen az illetékért nem felelős. Az 1920:XXXIV. t.-c. 23. §. (3) és (5) bekezdésének rendelkezése értelmében ugyanis a jogügyletnek illetékkiszabás végett való bejelentésével kezdődő két évi határidő eltelte után a telekkönyvi bejegyzést csak akkor lehet elrendelni, ha időközben harmadik személy az ingatlanra jóhiszeműen tulajdonjogot nem szerzett. Itt az érvényesítés jóval a 2 évi határidő lejárta után történt, abban a tekintetben pedig semmi bizonyíték nincs, hogy a panaszos rosszhiszemű szerző volna. A jóhiszemű szerzés általános vélelmével szemben ugyanis a rosszhiszeműséget bizonyítani kell.

Mezőgazdasági kamarai illeték kivetési ügyben a közigazgatási bíróságnak hatásköre nincs. (Közigazgatási Bíróság 252/1930. P. szám.) A panasz az adóügyi bizottság határozatának azon része ellen irányul, amely szerint az adóügyi bizottság a k.-i kir. pénzügyigazgatóságot arra utasította, hogy a panaszos cég terhére a megfelelő mezőgazdasági kamarai illeték kivetése érdekében intézkedjék. A panasz felett a rendelkező rész szerint kellett határozni, mert a mezőgazdasági kamarai illeték kivetési ügyeiben határozni a kir. közigazgatási bíróságnak hatásköre nincs. A mezőgazdasági kamarai illeték kivetésének ügyét a m. kir. pénzügyminiszternek a kir. földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg az 1920. évi XVIII. t.-c. 47. és 48. §§-ai alapján kiadott 1922. évi 189.643. számú rendeletéhez csatolt utasítás szabályozza, amelynek az 5. §-a szerint a mezőgazdasági kamarai illetéket a községi előljáróság veti ki, amelynek a kivetése ellen a 9. §. szerint az ott megjelölt módon és időben a közigazgatási bizottság adóügyi bizottságához, ennek a határozata ellen pedig a kir. földművelési miniszterhez van felebbezésnek helye.

Az alkalmi társaság egyik tagjának jövőbeli kölcsönnyújtás iránti kötelezettségvállalása nem tekinthető kölcsönszerződésnek. (Közigazgatási Bíróság 8646/1930. P. szám.) A kiszabás megátadott része az alkalmi társaságot létesítő szerződés ama részével kapcsolatos, amelyben a szerződő felek közül az Sz.-cs.-i Tpénztár Rt. cég kötelezettséget vállal, hogy az alkalmi egyesülés céljára 150.000 pengőig terjedő kölcsönt fog nyújtani, a tagok egyetemleges váltói kötelezettségvállalása ellenében.

A m. kir. pénzügyigazgatóság a szerződésnek ezt a rendelkezését kölcsönszerződésnek minősítette (III. díj. 64. t.) s ennek megfelelően szabta ki az után az illetéket.

A kölcsönszerződésnek azonban lényeges kellékei a köl-

csön összegének meghatározása, felvételének elismerése, a fizetési határnap megállapítása. Ezek a szerződésben nem foglaltnak, s azért az említett megállapodást sem kölcsönszerződésnek, sem a jövőben nyújtandó kölcsön iránti előzetes meg egyezésnek tekinteni nem lehet. Ezért ilyen jogalapon illeték kiszabásának sincs helye.

Az említett megállapodás a társaság tagjainak csupán arra ad jogalapot, hogy a megnevezett intézettől a kölcsön megadását külön követelhessék, s az általános tartalmánál fogva csupán okirati illeték alá esnek, de mert az okiratban foglalt egyéb jogügylet (társasági szerződés) után megtörtént az illeték kiszabása, ez az illeték külön nem jár.

Ezekre tekintettel a rendelkező rész szerint kellett határozni.

Az üzlethelyiség bérletére vonatkozó megállapodás illetékköteles akkor is, ha kereskedelmi levél formájába foglaltatott. (Közgazgatási Bíróság 10.781/1930. P. szám.) Az illetéki díjjegyzék 59. tételének 4. pontja a kereskedők által kiállított levelekre csak abban az esetben biztosít feltételes illetékmentességet, ha azok üzletük tárgyaira vonatkozó jogügyletet tartalmaznak és kifejezetten kizárja a feltételes illetékmentességből azokat a levélalakú iratokat, amelyeket a kereskedők kereskedelmük körén kívül eső tárgyak feletti okirat kiállítására használnak.

A kereskedő üzlete tárgyainak körébe csak azok az üzletek tartoznak, amelyeknek folytatását a kereskedő foglalkozás-szerűen gyakorolja és illetőleg, amelyeknek folytatására a kereskedő a céghivatalnál bejegyeztetett.

Nem lehet vitás ennél fogva, hogy a meggleletezett okirat olyan jogügyletre, t. i. a panaszos Rt. részére üzlethelyiség bérletére vonatkozik, amely az irat kiállítójának üzlete körén — t. i. kávé és egyéb cikkekkel való kereskedésen — kívül esik, minél fogva az illetékdíjjegyzék 59. tételének 4. pontja alapján feltételesen mentes kereskedelmi levélnek annál kevésbé minősülhet, mert az idézett jogszabály, kedvezményt megállapító kivételes természeténél fogva a jogszabálymagyarázat általános elvi szabályához képest, kiterjesztően nem magyarázható. Helyes a megtámadott határozatnak az a megállapítása, hogy a panaszos bérelő birtokában levő meggleletezett irat a bérbeadó ellen bizonyítékul szolgál a bérleti jogügylet létrejöttére, ami nyilvánvaló a felek által írott levelekből kitetsző megegyezésből. Ezért és mert az okiratnak illetékkiszabás céljából való bemutatására az illetékszabályok 123. §-ának c) pontja szerint a szerződő felek mindegyike kötelezve van, úgy az egyébként helyes összegben megállapított illetéket, mint a bemutatás elmulasztása miatti és a kir. pénzügyigazgatóság által mérsékelt összegben megállapított bírságot jogosnak kimondani és ehhez képest a rendelkező rész értelmében határozni kellett.